

Bemærkninger til lovforslaget.

Efter gennemførelsen af lov nr. 240 af 7. juni 1952 om visse landbrugsejendommers brug og overgang til selveje må det påregnes, at en del af de landbrugsejendomme, der omfattes af nævnte lov, inden 1. april 1959 vil blive overdraget ejendommens brugere til selveje. Til sådanne ejendommers (lejuhuses) erhvervelse til selveje kan brugerne ifølge statshusmandslovens § 32 få statslån til erhvervelse af lejhusestets bygninger og jordtilliggende efter de for oprettelsen af selvstændige landbrug på privat indkøbt jord gældende regler. Endvidere kan brugeren ifølge den tilføjelse til nævnte paragraf, som blev gennemført ved lov nr. 183 af 11. juni 1954 om tillæg til statshusmandsloven, få tillægslån efter statshusmandslovens § 55 til arealudvidelse og nødvendig bygningsudvidelse, såfremt der ved overdragelsen til selveje er foretaget en betydelig udvidelse af ejendommens hidtidige jordtilliggende, ligesom undtagelsesvis tillige etableringslån vil kunne ydes i disse tilfælde i henhold til lovens § 56.

Hjemmelen i statshusmandslovens § 32 til at yde lån af statskassen til overtagelse af lejhuse danner en undtagelse fra reglerne om, at sådanne lån ikke ydes til erhvervelse af bestående landbrugsejendomme. De for disse lån gældende vilkår, bl. a. lånenes lange løbetid og den delvise rentefrihed og afdragsfrihed for byggelånene, er fastsat med henblik på oprettelsen og bebyggelsen af nye selvstændige brug, men anvendelsen af disse lånevilkår kan næppe anses for velmotiveret, når lånene ydes til erhvervelse af lejhuse, hvis bygninger normalt er gamle og mindre gode, og hvor den overtagne ejendom — eller i hvert fald en del af denne — udgør en bedrift, som er i virksomhed.

Under disse omstændigheder har regeringen anset det for ønskeligt, at der ved en særlig udlånslov i tilslutning til loven om visse landbrugsejendommers brug og overgang til selveje tilvejebringes hjemmel til at yde de lån, som er fornødne til den ved loven tilsigtede overførelse af ejendommene til selveje, på vilkår, der er tilpasset efter disse ejendommers karakter, herunder navnlig med en i forhold til de for nyoprettede selvstændige landbrug gældende regler afkortet afdragstid.

Til lovforslagets enkelte paragraffer bemærkes følgende:

Til § 1.

Som maksimumsbeløb for lån til overtagelse af et lejhuse med dets hidtidige jordtilliggende foreslås

det i § 8, stk. 1, 2. punktum, i loven om visse landbrugsejendommers brug og overgang til selveje omhandlede maksimumsbeløb, der gælder for statens pligt til at acceptere salgstilbud på lejhuse, som er egnede til anvendelse efter statshusmandslovens regler. Dette maksimumsbeløb, som ved lovens gennemførelse forudsattes i vidt omfang benyttet ved købesummens fastsættelse, når lejhuse overdrages direkte fra den hidtidige ejer til brugeren, udgør ejendommens vurdering til ejendomsskyld med et tillæg på 3 pct. for hver fulde 5 pct. udover 20 pct., hvormed købesummerne for solgte landbrugsejendomme, bortset fra besætning, inventar og avl, ifølge den af det statistiske departement senest offentliggjorte opgørelse gennemsnitlig overstiger vurderingen til ejendomsskyld, henholdsvis et fradrag på lige så mange procent, som de omhandlede købesummer gennemsnitlig er lavere end nævnte vurdering. For tiden udgør det heromhandlede maksimumsbeløb ejendomsskyldværdien med tillæg af 36 pct.

Lånet foreslås afdraget over 40 år med $\frac{1}{80}$ halvårlig, dog således at der i særlige tilfælde kan indrømmes afdragsfrihed i indtil de første 6 år. Den til enhver tid resterende del af lånet forrentes med 2 pct. halvårlig.

En bruger, der hidtil har haft et lejhuse, som til ejendomsskyld er vurderet til 15 000 kr., i forpagtning for 2 pct. heraf eller ialt 300 kr. halvårlig, vil herefter ved overtagelse af jorden og bygningerne til selveje kunne få et statslån på 15 000 kr. + 36 pct. eller ialt på 20 400 kr. Såfremt der bevilges ham størst mulig afdragsfrihed, bliver hans halvårlige ydelser af statslånet 408 kr. i hver af de første 12 terminer, hvorefter halvårsydelsen stiger til 663 kr. i den 13. termin. I de følgende terminer falder halvårsydelsen med 5,10 kr. i hver termin (657,90 kr. i 14. termin, 652,80 kr. i 15. termin o. s. v.), indtil restgælden indfries i den 92. termin med en rente- og afdragsydelse på 260,10 kr.

Til udlån efter reglerne i lovforslagets § 1 foreslås ialt 5 mill. kr. stillet til rådighed af statskassen, hvorved forudsættes, at den for hvert enkelt finansår fornødne del af beløbet bevilges på finansloven.

Til § 2.

De i paragraffen optagne bestemmelser svarer i hovedsagen til de ifølge de efter den senest gennemførte tillægslov gældende regler i statshusmands-